Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

8. oktober 2026*

»Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – indvandringspolitik – ret til familiesammenføring – direktiv 2003/86/EF – artikel 10, stk. 3 – en flygtnings ret til familiesammenføring med sine forældre – begrebet »uledsaget mindreårig« – ansøgning om familiesammenføring indgivet af forældre til en mindreårig flygtning, der er blevet myndig under asylproceduren – rækkevidden af dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248) – rimelig frist for indgivelse af denne ansøgning – fristens begyndelsestidspunkt – ret til respekt for privatliv og familieliv – barnets tarv – artikel 7 og 24 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder«

I sag C-571/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Berlin-Brandenburg, Tyskland) ved afgørelse af 14. maj 2024, indgået til Domstolen den 27. august 2024, i sagen

YO,

CT

mod

Bundesrepublik Deutschland,

procesdeltager:

Kreis Bergstraße,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, I. Jarukaitis, og dommerne R. Frendo, N. Jääskinen, M. Condinanzi (refererende dommer) og A. Kornezov,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitssekretær: fuldmægtig F. Cathagne,

* Processprog: tysk.

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. september 2025,

efter at der er afgivet indlæg af:

– CT og YO ved Rechtsanwältin A. Feßenbecker,

– den tyske regering ved J. Möller og R. Kanitz, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved J. Hottiaux og J. Vondung, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. oktober 2025,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 10, stk. 3, litra a), i Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring (EUT 2003, L 251, s. 12).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem på den ene side YO og CT, der er syriske statsborgere bosiddende i Tyrkiet, og på den anden side Bundesrepublik Deutschland (Forbundsrepublikken Tyskland) vedrørende sidstnævntes afslag på deres ansøgninger om udstedelse af en opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring med deres søn, der er blevet tildelt flygtningestatus i Tyskland.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende fremgår af anden og ottende betragtning til direktiv 2003/86:

»(2) Foranstaltningerne vedrørende familiesammenføring bør vedtages i overensstemmelse med forpligtelsen til at beskytte familien og respektere familielivet, som er stadfæstet i en lang række folkeretlige instrumenter. I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som anerkendes i bl.a. artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder [undertegnet i Rom den 4. november 1950] og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder [(herefter »chartret«)].

[...]

(8) Situationen for flygtninge kræver særlig opmærksomhed på grund af de årsager, som har tvunget dem til at flygte fra deres land, og som forhindrer dem i at have et familieliv i hjemlandet. Der bør derfor indføres gunstigere betingelser for udøvelsen af deres ret til familiesammenføring.«

4 Dette direktivs artikel 1 har følgende ordlyd:

»Formålet med dette direktiv er at fastsætte betingelserne for udøvelsen af retten til familiesammenføring for tredjelandsstatsborgere, der har lovligt ophold på medlemsstaternes område.«

5 Direktivets artikel 2, litra f), er sålydende:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

f) »uledsaget mindreårig«: tredjelandsstatsborgere eller statsløse under 18 år, som ankommer til medlemsstaternes område uden at være ledsaget af en voksen, der er ansvarlig for dem ifølge lov eller sædvane, så længe de ikke reelt befinder sig i en sådan persons varetægt, eller mindreårige, der efterlades uden ledsagelse, efter at de er indrejst på medlemsstaternes område.«

6 Samme direktivs artikel 4 fastsætter:

»1. Hvis betingelserne i kapitel IV og artikel 16 er opfyldt, tillader medlemsstaterne i henhold til dette direktiv indrejse og ophold for følgende familiemedlemmer:

[...]

b) mindreårige børn af referencepersonen og dennes ægtefælle [...]

[...]

De mindreårige børn, der er omhandlet i denne artikel, skal være under den myndighedsalder, der gælder i den pågældende medlemsstat, og må ikke være gift.

[...]

2. Medlemsstaterne kan, hvis kravene i kapitel IV er opfyldt, ved lov eller administrative bestemmelser tillade indrejse og ophold i henhold til dette direktiv for følgende familiemedlemmer:

a) førstegradsslægtninge i lige opstigende linje til referencepersonen eller dennes ægtefælle, hvis slægtningene forsørges af disse og ikke har den nødvendige familiemæssige støtte i hjemlandet

[...]«

7 Artikel 5 i direktiv 2003/86 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne afgør, om det er referencepersonen eller de berørte familiemedlemmer, der for at udøve retten til familiesammenføring skal indgive en ansøgning om tilladelse til indrejse og ophold til de kompetente myndigheder i den pågældende medlemsstat.

[...]

5. Ved behandlingen af ansøgningen tager medlemsstaterne behørigt hensyn til mindreårige børns tarv.«

8 Dette direktivs artikel 7, stk. 1, fastsætter, at medlemsstaterne kan kræve, at den person, der indgiver ansøgningen om familiesammenføring, fremlægger bevis for, at referencepersonen råder over en bolig, en sygeforsikring og indtægter, som hver især opfylder de krav, der er opregnet i den nævnte bestemmelse.

9 Det nævnte direktivs artikel 10, stk. 3, præciserer:

»Hvis flygtningen er en uledsaget mindreårig:

a) skal medlemsstaterne tillade indrejse og ophold for førstegradsslægtninge i lige opstigende linje med henblik på familiesammenføring uden at kræve betingelserne i artikel 4, stk. 2, litra a), opfyldt

[...]«

10 Samme direktivs artikel 12, stk. 1, er affattet som følger:

»Uanset artikel 7 kan medlemsstaterne for så vidt angår ansøgninger vedrørende de familiemedlemmer, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1, ikke kræve, at flygtningen og/eller det eller de pågældende familiemedlemmer fremlægger bevis for, at flygtningen opfylder kravene i denne bestemmelse.

Såfremt familiesammenføring er mulig i et tredjeland, som referencepersonen og/eller familiemedlemmet har særlige forbindelser til, kan medlemsstaterne kræve de i første afsnit nævnte beviser, for så vidt andet ikke følger af internationale forpligtelser.

Medlemsstaterne kan kræve, at flygtningen opfylder betingelserne i artikel 7, stk. 1, hvis der ikke indgives ansøgning om familiesammenføring inden for en periode på tre måneder efter, at der er givet status som flygtning.«

11 Artikel 16, stk. 1, litra a), i direktiv 2003/86 har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne kan give afslag på en ansøgning om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring eller, hvor dette er relevant, inddrage eller afslå at forny et familiemedlems opholdstilladelse i følgende tilfælde:

a) hvis de betingelser, der er fastsat i dette direktiv, ikke eller ikke længere er opfyldt.

[...]«

Tysk ret

12 Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (lov om udlændinges ophold, arbejde og integration på forbundsrepublikkens område) i den affattelse, der blev offentliggjort den 25. februar 2008 (BGBl. 2008 I, s. 162), som ændret ved lov af 8. maj 2024 (BGBl. I, nr. 152) (herefter »AufenthG«), fastsætter følgende i § 6, stk. 3:

»Ved længerevarende ophold kræves der visum til forbundsrepublikkens område (nationalt visum), der skal være udstedt før indrejsen. Visummet udstedes i henhold til de gældende regler for opholdstilladelse, det blå EU-kort, kortet til virksomhedsinternt udstationerede (ICT-kort), bopælstilladelse og ubegrænset EU-opholdstilladelse. […]«

13 AufenthG's § 25 med overskriften »Ophold af humanitære årsager« præciserer følgende i stk. 2:

»En udlænding skal meddeles opholdstilladelse, såfremt Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [(forbundskontoret for migration og flygtninge, Tyskland)] har tildelt den pågældende flygtningestatus som omhandlet i § 3, stk. 1, i Asylgesetz [(asylloven)] eller subsidiær beskyttelse som omhandlet i § 4, stk. 1, i Asylgesetz. […]« […]«

14 AufenthG's § 36 med overskriften »Familiesammenføring af forældre og andre familiemedlemmer« bestemmer:

»(1) Forældrene til en mindreårig udlænding, der har en opholdstilladelse i henhold til […] § 25, stk. 2, […] meddeles opholdstilladelse, hvis ingen forælder med beføjelse til at træffe afgørelse med hensyn til barnets personlige forhold opholder sig på forbundsrepublikkens område.

(2) Der kan udstedes en opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring til andre familiemedlemmer til en udlænding, såfremt det er nødvendigt for at undgå urimelige byrder. […]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 Sagsøgerne i hovedsagens søn, der er født den 31. januar 1999, indrejste på tysk område den 6. august 2015 i en alder af 16 år. Repræsenteret af en værge indgav han en asylansøgning den 3. juni 2016, da han var 17 år. Ved afgørelse af 15. maj 2017 tildelte Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (forbundskontoret for migration og flygtninge, Tyskland) ham flygtningestatus. På dette tidspunkt var han 18 år og 3 måneder.

16 Sagsøgerne i hovedsagen har gjort gældende, at de i første omgang ikke indgav en ansøgning om familiesammenføring med deres søn, eftersom sønnen under asylproceduren, og efter at han var blevet tildelt flygtningestatus, flere gange af sin værge, sin advokat, forskellige kompetente myndigheder på udlændingeområdet og af en flygtningeorganisation var blevet oplyst om, at forældrenes ret til familiesammenføring med deres barn, der er anerkendt som flygtning i medfør af AufenthG's § 36, stk. 1, i overensstemmelse med praksis fra Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland) ophører, når barnet når myndighedsalderen (Bundesverwaltungsgericht, dom af 18.4.2013 – 10 C 9/12 – BVerwG:2013:180413U10C9.12.0, præmis 17 ff.).

17 Ved dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, herefter »A og S-dommen«, EU:C:2018:248), fastslog Domstolen, at artikel 2, litra f), i direktiv 2003/86, sammenholdt med direktivets artikel 10, stk. 3, litra a), skal fortolkes således, at en tredjelandsstatsborger eller en statsløs, som var under 18 år på tidspunktet for sin ankomst til en medlemsstats område og ved indgivelsen af sin ansøgning om asyl i denne stat, men som under asylproceduren bliver myndig og derefter tildeles flygtningestatus, henhører under begrebet »mindreårig« som omhandlet i denne bestemmelse. Domstolen præciserede i denne doms præmis 61, at i en sådan situation skal en ansøgning om familiesammenføring, der er indgivet på grundlag af denne artikel 10, stk. 3, litra a), indgives inden for en »rimelig frist«, dvs. principielt inden for en frist på tre måneder fra den dato, hvor den pågældende »mindreårige« opnåede status som »flygtning«.

18 Efter at have fået kendskab til denne dom ansøgte sagsøgerne i hovedsagens søn ved skrivelse af 24. april 2018 den kompetente nationale udlændingemyndighed, den tyske ambassade i Tyrkiet og det tyske generalkonsulat i Istanbul (Tyrkiet) om udstedelse af opholdstilladelse til sine forældre med henblik på familiesammenføring. Som en retsbevarende foranstaltning indgav han endvidere en anmodning om restitutio in integrum for så vidt angår den frist på tre måneder, inden for hvilken en ansøgning om familiesammenføring i overensstemmelse med A og S-dommen principielt skal være indgivet.

19 Sagsøgerne i hovedsagen ansøgte for deres vedkommende ved skrivelse af 11. juli 2018, rettet til den tyske ambassade i Ankara (Tyrkiet) og til det tyske generalkonsulat i Istanbul, om udstedelse af visum med henblik på familiesammenføring. Den 20. november 2018 mødte de personligt op på det tyske generalkonsulat i Istanbul for at indgive deres ansøgning.

20 Ved afgørelser af 10. april 2019 afslog generalkonsulatet disse ansøgninger med den begrundelse, at forældrene til en flygtning kun har ret til familiesammenføring indtil det tidspunkt, hvor flygtningen når myndighedsalderen, og at forældrene under alle omstændigheder ikke havde indgivet deres ansøgning hurtigst muligt, efter at deres søn var blevet anerkendt som flygtning.

21 Den 14. august 2019 anlagde sagsøgerne i hovedsagen sag til prøvelse af disse afgørelser ved Verwaltungsgericht Berlin (forvaltningsdomstolen i Berlin, Tyskland), som frifandt sagsøgte ved dom af 30. marts 2021. Denne ret fandt, at forældrenes ret til familiesammenføring i henhold til AufenthG's § 36, stk. 1, var underlagt en betingelse om, at deres barn var mindreårigt på tidspunktet for vedtagelsen af den administrative afgørelse eller afsigelsen af retsafgørelsen om sagens realitet. Ifølge denne ret kan denne nationale bestemmelse ikke fortolkes anderledes inden for rammerne af en fortolkning, der er i overensstemmelse med EU-retten. Desuden kunne sagsøgerne i hovedsagen heller ikke gøre krav på familiesammenføring med deres søn på grundlag af artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86, eftersom de ikke havde indgivet deres ansøgning inden for den frist på tre måneder, som Domstolen principielt fastlagde i A og S-dommen. Ingen forhold begrunder, at der anvendes en længere frist, eller at begyndelsestidspunktet for denne frist udskydes. Samme ret præciserede for det første, at restitutio in integrum eller en »tolerance« på grundlag af force majeure ikke kunne komme på tale i det foreliggende tilfælde, og for det andet, at en part, der frivilligt afholder sig fra at handle rettidigt med den begrundelse, at den pågældende er af den opfattelse, at vedkommendes ansøgning eller klage vil være dømt til at mislykkes, ikke kan påberåbe sig en gyldig hindring.

22 Sagsøgerne i hovedsagen har iværksat appel til prøvelse af denne dom ved Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Berlin-Brandenburg, Tyskland), som er den forelæggende ret.

23 Denne ret har i overensstemmelse med sagsøgerne i hovedsagens argumenter anført, at den manglende overholdelse af den frist på tre måneder, der følger af A og S-dommen, ikke kan foreholdes dem, eftersom de inden afsigelsen af denne dom ikke med rimelighed kunne forvente, at en ansøgning om familiesammenføring ville kunne imødekommes. En sådan ansøgning havde nemlig på daværende tidspunkt ingen udsigt til at blive imødekommet, henset til praksis fra Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) og til de tyske myndigheders afgørelsespraksis, som fulgte heraf, og som sagsøgerne i hovedsagen havde kendskab til. Endvidere kunne flygtningen og dennes forældre heller ikke inden afsigelsen af den nævnte dom have haft kendskab til denne frist på tre måneder.

24 Den forelæggende ret er derfor af den opfattelse, at en sådan frist ikke uden tilpasninger kan anvendes i situationer som den, sagsøgerne i hovedsagen befinder sig i. Den forelæggende ret ønsker derfor oplyst, om begyndelsestidspunktet for denne frist under sådanne omstændigheder skal fastsættes til et andet tidspunkt end datoen for tildelingen af flygtningestatus til den mindreårige referenceperson, såsom f.eks. den 12. april 2018, der var datoen for afsigelsen af A og S-dommen, eller om der kan anvendes en længere frist. Da den forelæggende ret følgelig er af den opfattelse, at der er flere mulige løsninger, er det dens vurdering, at det er nødvendigt med en afklaring fra Domstolens side i denne henseende.

25 På denne baggrund har Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Berlin-Brandenburg) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Gælder den frist på 3 måneder fra tildelingen af flygtningestatus, som ifølge Domstolens dom af 12. april 2018[, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248)] skal overholdes ved indgivelsen af en ansøgning om familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk., 3, litra a), i direktiv [2003/86], hvis referencepersonen på tidspunktet for sin ankomst til en medlemsstats område og ved indgivelsen af sin ansøgning om asyl i denne stat var under 18 år, men under asylproceduren bliver myndig, fortsat uforandret, hvis denne frist allerede var udløbet på tidspunktet for afsigelsen af dommen den 12. april 2018, men en allerede myndig flygtning ifølge den daværende [nationale] administrative praksis og den øverste retsinstans' praksis i denne medlemsstat ikke havde nogen reel mulighed for at indgive en ansøgning om familiesammenføring?

2) Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares benægtende: Begynder fristen i sådanne tilfælde først at løbe på et senere tidspunkt, eller gælder der da en længere frist?«

Om de præjudicielle spørgsmål

26 Med de to spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 skal fortolkes således, at når en tredjelandsstatsborger, der er indrejst som »uledsaget mindreårig« på en medlemsstats område, har nået myndighedsalderen under proceduren for behandling af den pågældendes ansøgning om international beskyttelse og er blevet tilkendt flygtningestatus på et tidspunkt, der ligger forud for afsigelsen af A og S-dommen, skal ansøgningen om familiesammenføring med den pågældendes forældre principielt være indgivet inden for en frist på tre måneder fra den dato, hvor den pågældende mindreårige blev tilkendt status som »flygtning« som fastsat i denne dom, i en situation, hvor en sådan ansøgning – inden afsigelsen af den nævnte dom – for en flygtning, der

er blevet myndig, ikke havde nogen udsigt til at blive imødekommet, henset til praksis fra den pågældende medlemsstats højere retsinstanser og til de kompetente nationale myndigheders afgørelsespraksis.

27 Som det fremgår af artikel 1 i direktiv 2003/86, er direktivets formål at fastsætte betingelserne for udøvelsen af retten til familiesammenføring for tredjelandsstatsborgere, der har lovligt ophold på medlemsstaternes område.

28 I denne henseende bør der, således som det fremgår af ottende betragtning til direktivet, indføres gunstigere betingelser for flygtninges udøvelse af denne ret til familiesammenføring, idet deres situation kræver særlig opmærksomhed på grund af de årsager, som har tvunget dem til at flygte fra deres land, og som forhindrer dem i at have et familieliv i hjemlandet.

29 En af disse gunstigere betingelser omhandler familiesammenføring med flygtningens førstegradsslægtninge i lige opstigende linje. Som Domstolen allerede har fastslået, forholder det sig nemlig således, at mens muligheden for en sådan familiesammenføring i medfør af artikel 4, stk. 2, litra a), i direktiv 2003/86 principielt overlades til hvert medlemsstats skøn og navnlig underlægges den betingelse, at førstegradsslægtninge i lige opstigende linje forsørges af referencepersonen og ikke har den nødvendige familiemæssige støtte i hjemlandet, fastsætter dette direktivs artikel 10, stk. 3, litra a), som en undtagelse til dette princip nemlig en ret for de uledsagede mindreårige flygtninge til en sådan familiesammenføring, der hverken er underlagt medlemsstaternes skøn eller de betingelser, der er fastsat i artikel 4, stk. 2, litra a). Den nævnte artikel 10, stk. 3, litra a), pålægger således medlemsstaterne en præcis positiv forpligtelse, hvortil svarer en klart defineret rettighed, og har specifikt til formål at sikre en øget beskyttelse af de flygtninge, der har status som »uledsagede mindreårige« (jf. i denne retning dom af 30.1.2024, Landeshauptmann von Wien (Familiesammenføring med en mindreårig flygtning), C-560/20, EU:C:2024:96, præmis 33 og 52 og den deri nævnte retspraksis).

30 I denne henseende har Domstolen allerede i præmis 64 i A og S-dommen fastslået, at artikel 2, litra f), i direktiv 2003/86, som definerer begrebet »uledsaget mindreårig«, sammenholdt med direktivets artikel 10, stk. 3, litra a), skal fortolkes således, at en tredjelandsstatsborger eller en statsløs, som var under 18 år på tidspunktet for sin ankomst til en medlemsstats område og ved indgivelsen af sin ansøgning om asyl i denne stat, men som bliver myndig under asylproceduren og derefter tildeles flygtningestatus, skal kvalificeres som »mindreårig« som omhandlet i denne bestemmelse.

31 Hvis retten til familiesammenføring i artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 gøres afhængig af det tidspunkt, hvor den kompetente nationale myndighed formelt træffer afgørelse om anerkendelse af den berørte persons status som »flygtning«, og således af den større eller mindre hurtighed, hvormed ansøgningen om international beskyttelse behandles af denne myndighed, vil den effektive virkning af denne bestemmelse således bringes i fare og vil stride mod ikke bare formålet med dette direktiv, som er at fremme familiesammenføring og i denne henseende at yde særlig beskyttelse til flygtninge, navnlig uledsagede mindreårige, men også mod ligebehandlingsprincippet og retssikkerhedsprincippet (A og S-dommen, præmis 55).

32 Hvad angår den frist, inden for hvilken en ansøgning om familiesammenføring med en mindreårig referenceperson skal indgives, bemærkes, at direktiv 2003/86 ikke udtrykkeligt fastsætter, indtil hvilket tidspunkt en mindreårig flygtning kan ansøge om at blive omfattet af den ret til familiesammenføring, der er fastsat i direktivets artikel 10, stk. 3, litra a).

33 I denne sammenhæng har Domstolen i A og S-dommens præmis 61 fastslået, at eftersom det ville være uforeneligt med formålet med artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86, hvis en flygtning, der havde status som »uledsaget mindreårig« på tidspunktet for sin asylansøgning, men som blev myndig under proceduren vedrørende denne ansøgning, kunne påberåbe sig denne bestemmelse »uden tidsbegrænsning« med henblik på at opnå familiesammenføring, skal ansøgningen om familiesammenføring indgives inden for en rimelig frist. Domstolen har ligeledes fastslået, at med henblik på at fastlægge en sådan rimelig frist kan den af EU-lovgiver valgte løsning i en tilsvarende sammenhæng i direktivets artikel 12, stk. 1, tredje afsnit, anses for vejledende, således at det skal antages, at ansøgningen om familiesammenføring i henhold til det nævnte direktivs artikel 10, stk. 3, litra a), principielt i en sådan situation skal indgives inden for en frist på tre måneder fra den dato, hvor den pågældende mindreårige opnåede status som »flygtning«.

34 Det fremgår således for det første af denne dom, at ansøgningen om familiesammenføring i en sådan situation skal indgives inden for en »rimelig frist«, og at begyndelsestidspunktet for denne frist er det tidspunkt, hvor den pågældende mindreårige blev tildelt flygtningestatus. For det andet er den nævnte frist på tre måneder »vejledende« med henblik på at fastlægge denne rimelige karakter, således at en sådan ansøgning »principielt« skal indgives inden for en sådan frist på tre måneder. Dette udelukker imidlertid ikke en tilpasning af denne frist i særlige situationer.

35 Det bemærkes således, at den rimelige karakter af en frist ikke kan vurderes under henvisning til en bestemt maksimumsgrænse, der fastsættes på abstrakt vis, men skal vurderes i hvert enkelt tilfælde under hensyn til sagens konkrete omstændigheder (jf. i denne retning dom af 28.2.2013, Fornyet prøvelse Arango Jaramillo m.fl. mod EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, præmis 29 og 33).

36 I det foreliggende tilfælde er den forelæggende rets tvivl knyttet til de særlige omstændigheder i hovedsagen, som bl.a. består i dels, at denne frist på tre måneder principielt allerede var udløbet på tidspunktet for afsigelsen af A og S-dommen, dels at en ansøgning om familiesammenføring indgivet af forældrene til en flygtning, der var blevet myndig under behandlingen af den pågældendes asylansøgning, inden afsigelsen heraf ikke havde nogen udsigt til at blive imødekommet, henset til praksis fra den pågældende medlemsstats højere retsinstanser og til de kompetente nationale myndigheders afgørelsespraksis.

37 I denne henseende bemærkes, at det fremgår af chartrets artikel 51, stk. 1, at medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten, respekterer de rettigheder og overholder de principper, der er fastsat i chartret, og fremmer anvendelsen heraf i overensstemmelse med deres respektive kompetencer og under overholdelse af grænserne for de kompetencer, der er tildelt Unionen i traktaterne.

38 I henhold til fast retspraksis påhviler det således ikke blot medlemsstaterne og navnlig deres retsinstanser samt de nationale kompetente myndigheder at fortolke deres nationale ret på en måde, der er forenelig med EU-retten, men også at sikre, at de ikke lægger en fortolkning af den afledte ret til grund, som kommer i konflikt med grundlæggende rettigheder, der beskyttes ved Unionens retsorden (jf. i denne retning dom af 30.1.2024, Landeshauptmann von Wien (Familiesammenføring med en mindreårig flygtning), C-560/20, EU:C:2024:96, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

39 Som Domstolen allerede har udtalt, følger det heraf, at bestemmelserne i direktiv 2003/86 skal fortolkes og anvendes i lyset af chartrets artikel 7 og artikel 24, stk. 2 og 3, således som det i øvrigt fremgår af ordlyden af anden betragtning til direktivet og af direktivets artikel 5, stk. 5, som pålægger medlemsstaterne at behandle de pågældende ansøgninger om familiesammenføring i

de berørte børns tarv og ud fra et ønske om at begunstige familielivet (dom af 30.1.2024, Landeshauptmann von Wien (Familiesammenføring med en mindreårig flygtning), C-560/20, EU:C:2024:96, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

40 Dette gælder således navnlig for artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86, der netop har til formål at fremme familiesammenføring af uledsagede mindreårige flygtninge med deres forældre med henblik på at sikre en øget beskyttelse af disse mindreårige på grund af deres særlige sårbarhed, og som følgelig er af særlig betydning for den effektive overholdelse af de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i chartrets artikel 7 og artikel 24, stk. 2 og 3 (jf. i denne retning dom af 30.1.2024, Landeshauptmann von Wien (Familiesammenføring med en mindreårig flygtning), C-560/20, EU:C:2024:96, præmis 51).

41 Henset til betydningen af de involverede interesser og med henblik på at sikre familiesammenføring af uledsagede mindreårige flygtninge med deres forældre er de kompetente nationale myndigheder og de retsinstanser i medlemsstaterne, der skal træffe afgørelse om en ansøgning om familiesammenføring, følgelig forpligtet til at tage hensyn til alle de konkrete omstændigheder i hver enkelt sag med henblik på at afgøre, om den frist, inden for hvilken ansøgningen er indgivet, opfylder betingelsen om at være rimelig. Det tilkommer dem navnlig at vurdere, om en sådan ansøgning, selv når den er blevet indgivet efter udløbet af fristen på principielt tre måneder, der begynder at løbe fra den dato, hvor den mindreårige tildeles status som »flygtning«, ikke desto mindre kan antages til realitetsbehandling, henset til samtlige de særlige omstændigheder, som ansøgeren har påberåbt sig, og som kendetegner den sag, der er indbragt for dem, navnlig de grunde, der har ført til overskridelsen af denne frist, og den omhu, som referencepersonen eller dennes familiemedlemmer har udvist.

42 I det foreliggende tilfælde påhviler det for det første den forelæggende ret at tage hensyn til den omstændighed, at de faktiske omstændigheder i hovedsagen ligger forud for afsigelsen af A og S-dommen, hvori Domstolen for første gang fastslog, at en ansøgning om familiesammenføring, der blev indgivet i en situation, hvor referencepersonen havde status som »uledsaget mindreårig« på tidspunktet for indgivelsen af sin asylansøgning, men var blevet myndig under proceduren vedrørende denne ansøgning, skulle indgives inden for en rimelig frist, dvs. principielt inden for en frist på tre måneder fra den dato, hvor den mindreårige blev tildelt status som »flygtning«. Inden afsigelsen af denne dom kunne hverken referencepersonen eller dennes forældre således have kendskab til eksistensen af en sådan frist.

43 For det andet tilkommer det denne ret at tage hensyn til den omstændighed, at forældrene til referencepersonen, som var mindreårig på tidspunktet for indgivelsen af asylansøgningen, men var blevet myndig, da vedkommende blev tildelt flygtningestatus, ikke indgav en ansøgning om familiesammenføring umiddelbart efter denne tildeling med den begrundelse, at referencepersonen bl.a. af de kompetente nationale myndigheder var blevet oplyst om, at en sådan ansøgning i forhold til en mindreårig, der var blevet myndig under asylproceduren, ikke havde nogen udsigt til at blive imødekommet i lyset af praksis fra de højere tyske retsinstanser og disse myndigheders afgørelsespraksis, hvilken praksis i øvrigt er blevet bekræftet af den tyske regering under proceduren i nærværende sag.

44 For det tredje tilkommer det den nævnte ret at tage hensyn til den omstændighed, at sagsøgerne i hovedsagens søn ansøgte om udstedelse af en opholdstilladelse til sine forældre med henblik på familiesammenføring den 24. april 2018, dvs. kun 12 dage efter afsigelsen af A og S-dommen. En sådan omstændighed kan udgøre et indicium for den omhu, som disse sagsøgere har udvist med henblik på udøvelsen af retten til familiesammenføring, og for deres gode tro.

45 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de præjudicielle spørgsmål besvares med, at artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 skal fortolkes således, at når en tredjelandsstatsborger, der er indrejst som »uledsaget mindreårig« på en medlemsstats område, har nået myndighedsalderen under proceduren for behandling af den pågældendes ansøgning om international beskyttelse og er blevet tilkendt flygtningestatus på et tidspunkt, der ligger forud for afsigelsen af A og S-dommen, skal ansøgningen om familiesammenføring med den pågældendes forældre være indgivet inden for en rimelig frist fra den dato, hvor den pågældende mindreårige blev tilkendt status som »flygtning«. Spørgsmålet om, hvilken frist der er rimelig, skal vurderes under hensyn til de konkrete omstændigheder i hver enkelt sag.

Sagsomkostninger

46 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 10, stk. 3, litra a), i Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring

skal fortolkes således, at

når en tredjelandsstatsborger, der er indrejst som »uledsaget mindreårig« på en medlemsstats område, har nået myndighedsalderen under proceduren for behandling af den pågældendes ansøgning om international beskyttelse og er blevet tilkendt flygtningestatus på et tidspunkt, der ligger forud for afsigelsen af dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), skal ansøgningen om familiesammenføring med den pågældendes forældre være indgivet inden for en rimelig frist fra den dato, hvor den pågældende mindreårige blev tilkendt status som »flygtning«. Spørgsmålet om, hvilken frist der er rimelig, skal vurderes under hensyn til de konkrete omstændigheder i hver enkelt sag.

Underskrifter